

ЗВІТ
ЗАВІДУВАЧА КАФЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ФІЛОСОФСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ ХАРКІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені В. Н. КАРАЗІНА,
ДОКТОРА ІСТОРИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА
ЧОРНОГО ДМИТРА МИКОЛАЙОВИЧА
за 2021/2022 навчальний рік.

1. Робота з кадрами

1.1. Склад кафедри (кількість осіб та ставок): загальна кількість науково-педагогічних працівників – 19 (15,8 ставок); кількість докторів наук, професорів – 5 (3,2); кількість кандидатів наук, доцентів – 14 (12,6); процент навчально-педагогічних працівників з науковими ступеннями – 100%, зокрема докторів наук – 21 %, кандидатів наук – 79%.

1.2. Підвищення кваліфікації.

Доцент Курушина М. А. кафедра української мови ХНУ імені В.Н. Каразіна філологічного факультету, строк стажування 1 квітня 2022 р. – 30 червня 2022 р., 180 годин.

1.3. Наявні проблеми та шляхи їх вирішення.

Дотримання графіку стажування та підвищення кваліфікації ускладнено через зміни навчального процесу, викликані карантинними обмеженнями та початком повномасштабної агресії росії проти України.

2. Результати науково-інноваційної діяльності і роботи з комерціалізації результатів НДР

2.2. Загальна кількість публікацій – 9 (з них: 1 – у виданні включеному до наукометричної бази даних WoS, 6 – публікації у фахових виданнях України, 2 – тези).

Здійснено підготовку до друку Вісників університету Серія «Історія України. Українознавство: історичні і філософські науки» випуски 33, 34.

2.3. Відомості щодо всеукраїнських конференцій, проведених на базі Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, що були організовані кафедрою.

Кафедрою організовано Всеукраїнську наукову конференцію «Теоретичні та прикладні аспекти біографістики: до 160-річчя від дня народження Євгена Чикаленка» (5 листопада 2021 року).

2.5. Організація наукової роботи студентів та її результати.

Міждисциплінарний науковий семінар з урбаністики, керівник – доц. Чугуєнко М. В. (інформація на Facebook-сторінці освітньої програми «Урбаністичні студії»:

<https://www.facebook.com/ukr.urb/photos/a.157095761622620/745612709437586>

/ та <https://www.facebook.com/ukr.urb/photos/a.157095761622620/761246847874172/>).

Стажування в Університеті Адама Міцкевича (Познань) в першому семестрі проходив студент другого курсу ОПП «Урбаністичні студії» Ілля Тищенко.

Викладачі кафедри Редько Є.О, Мариняк Р.С., Курушина М. А. підготували та провели I етап XXII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика та XII конкурсу імені Т.Г. Шевченка серед студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

2.6. Наявні проблеми та шляхи їх вирішення.

Активізувати роботу викладачів кафедри із залучення студентів до участі в наукових конференціях та публікації досліджень.

3. Результати роботи із забезпечення якості освіти

3.1. Відомості про загальне та навчальне навантаження кафедри, середнє навантаження на 1 ставку науково-педагогічних працівників (НПП).

Загальне навчальне навантаження складало 9480 годин; кількість ставок – 15,8 ст.; середнє навантаження на ставку – 600 годин.

3.3. Ліцензування та акредитація напрямів і спеціальностей підготовки фахівців.

Викладачі кафедри, що працюють на інших факультетах університету, брали участь у підготовці документації для проведення ліцензування та акредитації згідно із графіком відповідних факультетів, що проходили її протягом 2021/2022 навчального року, а також у підготовці пакету документів для освітньої програми «Урбаністичні студії» на філософському факультеті.

3.4. Запровадження нових навчальних дисциплін.

В рамках розробленою кафедрою освітньо-професійної програми «Урбаністичні студії» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» здійснювалася підготовка до читання дисциплін, передбачених для студентів III і IV курсів.

Здійснювалося сприяння практичній підготовці та працевлаштуванню студентів та випускників, а саме шляхом проведення презентацій, майстер-класів, відкритих лекцій та вебінарів з роботодавцями (професійними організаціями) у поточному навчальному році.

3.5. Робота з вступниками, профорієнтаційна активність були сконцентровані на реалізації пункту «Абітурієнт Каразінського» «Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019-2025 роки». В її рамках здійснювалися такі заходи:

1. Проведення майстер-класів із складання ЗНО з «Історії України» та «Української мови» доцентами Р. С. Мариняк, Є. О. Редьком, ст. викладачем В.О. Нестеренко в рамках роботи університетського ЦДО, Регіонального центру із проведення ЗНО та під час днів відкритих дверей в університеті.

2. Здійснено розробку і інформаційне наповнення, оновлювання і підтримку роботи сторінки кафедри українознавства на сайті філософського факультету у межах доменного поля університету (<http://philosophy.karazin.ua/>), сторінки кафедри українознавства у соціальній мережі [facebook.com](https://www.facebook.com) (відповідно:

<https://www.facebook.com/Philosophy.Karazina/> та
<https://www.facebook.com/ukr.study.department/>), інстаграм та телеграм
(@ukr_urban).

3. Організація та проведення конкурсів робіт членів МАН з «Українського літературознавства» (доц. Р.С. Мариняк), релігієзнавства (зав. каф. Д. М. Чорний).

4. Розміщення на youtube каналі Karazin Urban Studies відеозаписів матеріалів з «Урбаністичних студій» Р.С. Мариняк, М.А. Курушиної, А.О. Боженко, В.О. Нестеренко, Я.І. Шкабури, П.В. Єремєєва, Д.М. Чорного
www.youtube.com/watch?v=jGPlsbyTb1U
www.youtube.com/watch?v=UJx5acJ5VD0
www.youtube.com/watch?v=Nrlhy5ttqRs
www.youtube.com/watch?v=uRqn3f-xDA0
www.youtube.com/watch?v=mcnCBN6szIo
www.youtube.com/watch?v=6eMV5pAK8DQ
www.youtube.com/watch?v=Ba1U6mT6MJ4
www.youtube.com/watch?v=WSSC9DU1gGo

5. В умовах карантинних обмежень кафедрою широко використовувалися новітні інтерактивні заходи профорієнтаційної роботи (викл. В.О. Нестеренко, викл. А.О. Боженко, доценти А.М. Домановський, М.А. Курушина). Зокрема слід відзначити доц. Курушину М.А., яка брала участь у презентації філософського факультету під час «Днів відкритих дверей»; доц. Домановського А. М., який працював над розміщенням відповідних матеріалів на сайті філософського факультету та сторінці кафедри українознавства. Див. сайт філософського факультету за посиланням, на сторінці філософського факультету у соціальній мережі facebook.com (див. сторінку філософського факультету за посиланням, на сторінці кафедри українознавства філософського факультету у соціальній мережі facebook.com, наповненні телеграм-каналу філософського факультету; ведення сторінки «Урбаністичні студії» у Facebook <https://www.facebook.com/ukr.urb/>

Очікувані результати всіх заходів – виконання ліцензійного обсягу на вступ абітурієнтів у 2022 р.

3.7. Забезпечення навчальних дисциплін електронними навчальними ресурсами, розміщеними на сайті університету (плани та програми, електронні версії підручників, навчальних посібників, лекційні презентації, матеріали для самостійної роботи студентів, завдання для самоконтролю, приклади екзаменаційних білетів тощо).

Всі навчальні курси, що викладаються кафедрою, забезпечені необхідним набором матеріалів, розміщених на сторінці кафедри сайту філософського факультету в рамках реалізації завдань розділу «Електронне навчання» «Стратегії розвитку Каразинського університету на 2019-2025 роки».

3.8. Розвиток кафедрального веб-сайту.

Впродовж 2021/2022 навчального року на сторінці кафедри українознавства (перехід – з сайту філософського факультету за посиланням: <http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/ua.html>) виконано таку роботу:

1. Оновлено інформацію про персональний склад кафедри в цілому та персональні сторінки викладачів кафедри.
2. Регулярно, в середньому двічі на місяць, оновлювалися новини кафедри інформацією про проведені та заплановані кафедрою заходи.
3. Наповнено відповідною інформацією сторінки про наукову роботу кафедри, навчально-методичні та наукові видання кафедри. Кожному виданню присвячено окрему сторінку з його анотацією, фото обкладинки та інформацією про зміст.
4. На сайті подано повнотекстові електронні версії усіх Вісників кафедри, Серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки».
5. За активної участі викладачів кафедри створено сторінки з анотаціями та програмами нормативних курсів та курсів за вибором, що викладаються на кафедрі.

3.9. Контроль якості навчального процесу, аналіз проведення відкритих занять.

Викладачами кафедри проведено 16 відкритих заняття, які проводилися в онлайн-режимі на платформах ZOOM та Skype. Відкриті заняття обговорювалися на засіданнях кафедри та під час звітів викладачів. Завідувачем кафедри відвідано лекції, семінари, заліки та іспити 10 викладачів. На кафедрі ведеться журнал обліку взаємовідвідувань занять.

3.10. Оновлення форм і методик викладання. Оновлення форм і методик викладання.

На кафедрі українознавства продовжено реалізацію програми переходу на дистанційні методи навчання в рамках Стратегії розвитку університету, опанований досвід, розроблені та впроваджені протягом року інноваційні підходи в рамках читання курсів та спецкурсів.

3.11. Розробка електронних (дистанційних) курсів за заочною формою навчання, запровадження елементів електронного навчання при навчанні за денною формою.

Постійно оновлюються та використовуються у навчанні електронні курси для дистанційного навчання проф. Чорним Д. М., проф. Кулішем С. М., доцентами Аксьоною Н. В., доц. Серьогіною Н.С. з «Історії України», доцентами Курушиною М.А., Мариняк Р.С. – «Українська мова за професійним спрямуванням».

3.12. Наявні проблеми та шляхи їх вирішення. Відсутність оновлення матеріально-технічної бази кафедри оргтехнікою стримує можливості впровадження в навчальний процес нових методів та прийомів навчання.

4. Міжнародне та міжвузівське співробітництво. Наводяться дані про виконання існуючих угод про співробітництво, роботу з укладання нових угод, результати цієї діяльності.

1. В ході виконання наявних угод про співпрацю із Університетом імені Адама Міцкевича (Познань), Канадським інститутом українських студій

(Едмонтон) і персональних зв'язків з д. філософії Е. Нарвселиус (Лундський університет, Швеція) здійснювалася підготовка до друку випусків Вісника Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки», рецензування статей.

2. Індивідуальне співробітництво фахівців: Проф. Г.Г. Грінченко підготовлено і видано збірник «Слухати, чути, розуміти: усна історія України ХХ-ХХІ століть» (Київ, 2021) (презентація відбулася онлайн 15 грудня 2021 р.) за участі Наталії Ханенко-Фрізен, директорки Канадського інституту українських студій, університет Альберти, Канада.

Проф. Г.Г. Грінченко очолює Українську асоціацію усної історії, яка за ініціативи Фондації Добра Воля (Краків) створила Український громадський архів усних історій та протягом 2021/2022 рр. регулярно поповнює архів. Архів функціонує за фінансової підтримки Польсько-Американського Фонду Свободи в рамках програми RITA – «Зміни в регіоні». Докладна інформація – на сайті: <http://oralhistory.com.ua/chleni/chleni-asoc.html>

Ст. лаборант А. О. Пикало є учасником Міжнародного проекту «Виртуальна пам'ять», в якому приймають участь науковці України, Польщі, Німеччини.

3. Протягом 2021/2022 року в рамках роботи кафедри українознавства як опорної з викладання «Історії України» щодо реалізації основних проектних напрямів діяльності Харківського університетського консорціуму здійснення головних заходів ускладнилося обставинами війни та реорганізаціями вишів регіону, що потягнуло за собою створення несприятливих умов для викладання «Історії України» в багатьох навчальних закладах.

5. Виховна робота, взаємодія зі студентським самоврядуванням та його органами.

Куратори академічних груп: ст. викладач Я.І. Шкабура, доценти В. П. Потоцький, М.Є. Домановська, викл. В. О. Нестеренко здійснювали роботу згідно із планом виховної роботи філософського факультету.

Взаємодія із студентським самоврядуванням здійснювалася шляхом обговорення перебігу навчального процесу із студентами ОПП «Урбаністичні студії». В результаті були прийняті рішення щодо суттєвого оновлення та осучаснення навчальних курсів, що читаються, з метою максимального наближення їх до потреб студентів. Питання розглядалися на засіданнях кафедри тричі протягом навчального року.

6. Робота зі створення безпечних умов праці та навчання, забезпечення протипожежної безпеки.

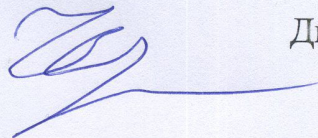
На кафедрі кожні пів року проводяться інструктажі із дотримання безпечних умов праці та навчання, забезпечення протипожежної безпеки, ведуться «Журнал адміністративно-громадського контролю за охороною праці», «Журнал реєстрації з питань охорони праці на робочому місці» (повторні інструктажі – 07.09.2021 та 01.03.2022) та «Журнал реєстрації інструктажів з питань пожежної безпеки» (повторні інструктажі – 07.09.2021 та 01.03.2021) (не відбувся через початок агресії росії проти України).

7. Завдання кафедри у наступному навчальному році.

У наступному навчальному році пріоритетними в роботі кафедри будуть заходи із реалізації «Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019-2025 роки», подальше вдосконалення системи дистанційного навчання. З урахуванням вимог МОН України, європейських та світових освітніх стандартів буде здійснюватися подальше вдосконалення навчально-методичних комплексів із дисциплін, викладання яких забезпечує кафедра, видання науково-методичної літератури. Серед пріоритетних завдань є реалізація програми кафедри щодо отримання викладачами сертифікатів B2 з англійської мови; здійснення прийому на бакалаврат за освітньою програмою «Урбаністичні студії»; сприяння академічній мобільності викладачів та осіб, що навчаються; публікація статей у світових наукових журналах з імпакт-фактором та у журналах реферативної бази даних Scopus, просування Вісника кафедри Серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки» до провідних науково-метричних баз.

Звіт затверджено на засіданні кафедри від 26 серпня 2022 р., протокол № 1.

Зав. кафедрою українознавства

Дмитро Чорний